

végeztünk, amelyet június 14. és szeptember 30. között régészeti feltárás követett, 9753 m²-en.

A régészeti megfigyelés kezdetének időpontjára az épületeknek már csak a felszín alatti részei voltak meg. Az építkezés során 29 kisebb-nagyobb területen mutattunk ki régészeti érintettséget; 493 stratigráfiai és 364 objektumszámot osztottunk ki. Közülük 148 15–17. század közötti leletanyaggal volt datálható, 113 esetben a helyszínen nem tudtunk korszakot megállapítani, 232 esetben pedig 19–20. századi jelenségről volt szó.

A terület nagyfokú bolygatottsága ellenére, azokon a részeken, ahol az épületalapok nem érték el a 2–2,5 m-t mélyen jelentkező sárga agyagos altalajt, sikerült megfigyelnünk a régészeti objektumokat, de ebben a mélységben már csak igen töredékes információkat tudtunk gyűjteni. Megfigyelések alapján kijelenthető, hogy az áruház teljes területére kiterjedt eredetileg a régészeti lelőhely.

A 15–17. századi objektumok többségét az árkok, kutak és gödrök tették ki. Épületek nyomait nem találtuk, amelynek hátterében az állhat, hogy a korszak felszíni építkezését a későbbi korok megsemmisítették, ill. a szakfelügyelet körülményei sem tették lehetővé, hogy a magasabb rétegekben megfigyeléseket végezzünk. A területen gyűjtött és a leletanyag 99%-át jelentő, mindennapi élethez köthető kerámiaanyag (fazekak, vizeskorsók, kályhaszemek) azt mutatja, hogy a 15–17. sz. között lakott volt a terület.

Szeged kialakulásának és fejlődésének kutatása a 15–17. században három megtelepedési gócponttal számolt (Palánk, Alszeged, Felszeged). Ezt most módosítja az Árkádon feltárásra került településrészlet. Azt, hogy önálló, eddig ismeretlen településről van-e szó, vagy a már ismert településekhez kapcsolódik-e az árkádi, jelenleg még nyitott kérdés.

A leletek a Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Örökségvédelmi Központ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozás után a szegedi Móra Ferenc Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Dankó Judit, Czegléczki Tibor, Szöllősi Géza technikusok.

DEÁK ANDREA

467. Szeged, Dugonics tér 13.

(KÖH 48433)

(Csongrád megye) Kk, Tő

2009. december 14. és 2010. április 1. között végeztünk próba- és megelőző feltárást az itt álló Rektori Hivatal épületének rekonstrukciója kapcsán. A klasszicista-eklektikus stílusú műemléképület felújítása során annak gyakorlatilag a teljes alapterületét kutattuk.

Az épület a Dugonics tér, Somogyi utca, Toldi utca által határolt részen 1873-ban, a szegedi nagy árvíz előtt hat évvel, az egykori Palánk – Külső Palánk közvetlen szomszédságában épült fel. Bár a 18. századi katonai

felmérés lakatlannak mutatja, a források pedig arról számolnak be, hogy gabonapiac működött ezen a részen, bizakodásra adott okot, hogy a Somogyi utca szemközti oldalán, az ún. Lombard-ház területén, 2004-ben Lajkó Orsolya Árpád-kori és török kori teleprészletet és Árpád-kori temetőrészletet tárt fel.

A pincerészben – a közműcsatorna építéséhez kapcsolódó megfigyelés során – több helyiség esetében, ill. a folyosó teljes területén bebizonyosodott a régészeti érintettség. A eltérő mélységű közműcsatornának csak a sárga agyagos altalajt elérő részein tudtunk régészeti jelenségeket azonosítani. Kivételt jelent a kazánház 2. és 3. csatornája, valamint a folyosó É-i szakasza, a kazánház és az É-i belső udvar között. A 16–17. századra datálható fazekak, vizeskorsók és kályhaszemek jellemezték az előkerült kerámiát. A kazánház 3. közműárkában, a folyosó É-i szakaszán és az É-i udvaron nagy mennyiségben gyűjtöttünk vassalakat. A feltárt objektumok gödrök, árokszakaszok és cölöphelyek, amelyek a nagyterem és a folyosó D-i szakaszán jelentkeztek a legintenzívebben.

A D-i, nagyobbik belső udvaron a próba- és megelőző feltárás során két kutatászondát húztunk, egy É-D és egy K-Ny-i irányút, az épület falaitól 1 m távolságban. Mindkettő teljes hosszában, kb. 1,5 m szélességben vizsgálta az udvart. Az objektumok a szürke iszapos rétegben jelentkeztek, kb. 1,5 m mélyen a pince járószintjétől. A felső 1,5 m-ben esetleges járószinteket nem figyeltünk meg. A sárga agyagos altalaj 40–50 cm vastag szürke iszapréteg alatt jelentkezett. Feltártunk több árokészletet és kisebb méretű gödröket. Az itteni árokészletek a folyosó K-i és Ny-i szakaszán előkerült árokészletekkel bizonyosan kapcsolatban álltak.

Az É-i, kisebb udvar esetében szintén két, az udvar teljes hosszára kiterjedő, keresztirányú kutatászondát húztunk. Az egyik az udvar közepén É-D irányban, 1,2 m szélességben helyezkedett el. A másik egybeesett az É-i fal mellett futó, K-Ny-i közműárakkal.

Mindkét szondában a pince járószintjéhez képest 170 cm mélyen érték el a sárga agyagos altalajt, melyben világosszürke iszapos betöltésű árokszakaszok faltjait figyeltük meg. A szondák falaiban jól megfigyelhetők voltak az udvar rétegsorai.

A kutatott területről nagy mennyiségű leletanyag került felszínre, mely összetételében érdekességként emelhető ki, hogy a mázas kerámia döntő többsége az É-i udvarról került elő, míg a nagyteremben egyetlen egyet nem találtunk. A kutatás során 181 stratigráfiai egységet különítettünk el.

A leletek a Nemzeti Örökségvédelmi Központ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozás után a szegedi Móra Ferenc Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Dankó Judit, Czegléczki Tibor, Szöllősi Géza technikusok.

DEÁK ANDREA